

"העיר" 27.1.2006

מדריך הישרדות להומלס התל אביבי

שבוע שעבר חת בתל אביב חסר הבית הראשון לשנת 2006. "העיר" מגיש: כך תעבור את החורף בשלום

ערי עוז

הנסיבות

"המפתח היה בסוויץ", מישור הוציא אותו, שבר חוק למקום שאיש לא ימצא. החיים דממו" (שלמה, חסר בית זה חרש וחצי). ברכות. הפכת להומלס/חסר בית/דר רחוב. מכנסת המילים מעמידה לרשותך מבוחר איפי ציות לשונות. מה שבטוח – הגעת לתחתית. האולי יש בזה כוח, בהרמטה הזו של הזוים, ב"נסיבות" – מילת הקסם שמנגלגל על לשונו כל הומלס. אותה שרשרת אירועים שקילפה מן עור ועוד משענות. הלך הכסף, הלכה המי שפחה. חלכו החברים. נשארתם רק אתה והפי תולוגיה. הנה מילה שעוברי רווחה אהבים – מתולוגיה. אחוז מנוע הים פנימי שיהר עם "גי סיבות חברתיות" (גם אלה מילים של עובדים סוציאליים) דרוק אותך למדרכה. ובמילים פשוטות: בהומלס בטון איוה גרעין של פורעי נות, הוא יצמח פרא כשמשניב לא יהיה אף אחר שיעצור אותו או כשהסכיכה עצמת תהי פך לחממת הרם. הוצאה לפועל, חובות, פיטוי רים, סכסכי ירושה, גירושים, מאסר – זה הרשן שעליו גולים הומלסים. כשאתה יושב שם, על המדרכה, תזכור

שאתה לא לבר. היחידה לרדי רחוב שפועלת בעירייה טיפלה כי 787 איש כי 2005. כי 1207 מהם היו הומלסים חדשים. אל ייאוש, אולי תצא משם. יש לכבודך מחלקה בעירייה, טשרד ממשלתי, קמותות מתגוררים. כולם יחד נתי גים סיכוי של חמישים אחוז שלא תחזור לרחוב אחרי שהם יסיימו איתך. מצד שני, יש גם חמרי שים אחוז שתחזור לשם. ואולי זה לא כל כך רע. הועפש המהלט מגיע רק כשאין מה להפי סדר. גנים ג'ופלין אמרה את זה מוזן, והיא מכינה נדולה בנסיבות. הן הריגו אותה בטוח, האולי הן יהרגו גם אותך. 18 הומלסים מתו בתל אביב כי 2005. טאלמות, מקור, ממתלות. לפני שבוע מת הומלס הראשון בשנת 2006. הוא מת ברובע, מקור ומשתתיה.

ולנסיבות בהרחבה

ההתמכרות היא הפתולוגיה הנפוצה ביר תרו: שבעים אחוז מההומלסים בתל אביב מכורים לסמים או לאלכוהול. המתמסיתק פשוטה: נרקוסן מתחיל עם הוצאה של חמרי שים שקל ליום למנת 80, ובהמשך הוא יכול

להגיע גם לאלף שקל ביום: חמש מנות היו רואין, קצת קוק, כמה כרורים פסיכיאטריים להעמיק את הסוסול ומוניות ללוד. עם זה צאות כאלה קשה להחזיק בית. שבעים אחוז מההומלסים בתל אביב, כאי טור, מכורים. 25 אחוז מהם מאובחנים כחולי נפש. נשארו עם חמישה אחוזים שבתם יש קצת פחות מתולוגיה וקצת יותר נסיבות: פרי טורים וגירושים, חובות ושנאה משפתיות. וגם כבוד עצמי, שלא ניתן לבקש עזרה. כמו משה, איש הייטק שעבר את גיל המישים, פוטר עם התפוצצות הבעור, התגרש וכילה לאט לאט את כל ההסמנות. או שלמה, שנורק מכיתו על ידי משפחתו. או רחמה, שאחרי 27 שנים כמטפלת נורקה לרובוב כשהחלפה כעור כרים ורים וזלים וצעירים, או איגוד, שחנקן שכך מוזי ובילה חודש בבית חולים כיטו ששורדים בווי ביסוריות כל חיסכון וכל רהיט ששמר בביתו. בין הפתולוגיה ל"נסיבות" נשמור מקום של כבוד גם לבתי הסוהר. הבלא הוא משבצת שכמעט כל הומלס מכיר היטב מנפנים. הבלא מדחיק אותך מהסרים ומשפי ות, וכך אתה מוצא את עצמך עם חוג מכרים

שהילך ומצטמצם, וחג מכרים הוא הרבר היר חיר שיעמוד בינג ובין רחוב כשמנגנון הורס העצמי יהיה בשיאו. זאת הסיבה שרע 66 אחוז מההומלסים בתל אביב הם עולים מחבר המדינות - התמכרות כשילוב מחסור במשפחה, חבי רים או שפה, וביורוקרטיה לרוב, וקיבלנו קוקטייל מדויק להורדרות.

יש עבודה

אל תחששו מהריס. אפשר להתמודד עם העוני והזמן בעודת תעסוקה. אם תצליח לשי מר על רמת היגיינה בסיסית, תוכל לעבוד בשטיפת כלים או בכבולות. פגשנו גם הומלס שעובד כחדרן בבית מלון וזוכה במקלחת ובארוחה. אם התייאשת מלמצוא עבודה מטודרת, תוכל להצטרף לשוודי איכות הכבי כה, שיצרו לך ולחברך (וקנים כלי פנטיה) רמה חדשה של שר, נמוכה בהרבה משכר המינימום, משחו כמו שלושים שקל לשי שעות איסוף בקבוקי משקה מפחי זבל והבאר תם למרכזי המחזור בעיר. את אבי פגשנו ברך לשם, בצד המזרחי של ורד בנין, היכן שיש רק מוסכים וחבל. הוא רחף את אופניו בין שלוליות ענק לחלקי מכוניות. על המושב הניח קרטון ועליו תלה ארבע שקיות מטפטי מות, סחורה טרייה מפות זבל סמך למסערת. זה כבר. למרות שפר הוא מויע נורא. נרמה לו שיש בשקיות כמאה בקבוקים. "זה הרבה יח סית לחורף. לרוב אני מוצא רק שלושים בקבר קים ביום. בקיץ יש הרבה יותר". משלטים לו עשרים אגורות לבקבוק. הרווח: עשרים שקל. מה תעשה איתם? "אני אקנה גם קפה של עליות. אוכל אני לא צריך, יש הרבה אוכל בד בל, גם חלב, אבל קפה קשה למצוא, ואני מאוד אוהב קפה". ומאיפה המים הרוותחים? "אין. אני שותה את הקפה קר".

יש חחשבה

אם אתה חולה, ללא אגרניה לעבוד ולא עסיק במרדף אחרי המנה הבאה, סימן שנותרת לכד עם המחשבות. אריה גפסו מדגים: "אני תופס פינה ברחוב, באים לי רעיונות לראש, ואני משפץ את הרעיון: מוסיף לו רביום, מר ריר רביום. דוגמה: אני נורא רוצה למות. חתי כתי את עצמי מאה פעם ותפרו אותי כל פעם מחדש. או אני חושב על רעיון שאני אחטוף נשק מחיילת, כשאחיה ליד הרבה חיילים, ואו הם יירדו בי. אבל אני ממד שהם רק יעשו אותי נכה, שזה עוד יותר גרוע. או שאני מחפש ורד להיעצר. במעצר לפחות יהיה לי אוכל, מקלי חת, שמירה, אבל לא מצאתי איך להיעצר בי אני לא רוצה לעשות משהו קשה".

יש התמכרות

ברחוב, הדרך המקובלת לברוח מהריקנות, מהמחשבות, היא התמכרות. חוץ מהצורך הגופני והנפשי, ההתמכרות מספקת גם תעסוקה אתה כל הזמן צריך לראג למנה שלך. או יש לך סיבה לפעול, יש משמעות לחיך. האל- כהול וול יותר, ולכן דורש פתח עבודה - קי בוץ נרבות יטל בהחלט לספק את הסחורה.

סמים דרשים השקעה כספית גרולה יותר, ולכן יחייבו אותך בעיקר לפריצות ולמכירה מהירה של הסחורה הנגובה. אם התמכרת לשלב שתיית המתאדון, תוכל תמיד להעסיק את עצמך בחשש מהגליה. הזנה ההסברי: בתל אביב פועלות שלוש מרפאות לחלוקת מתאדון (והידוע גם בשם אדולן), תרופה שניתנת כתוד לייף להוריאין. היא לא יוצרת תחושת סיטול, אך מונעת קריז למשך 24 שעות (ההשפעה של הורואין פנה אחרי שלוש ארבע שעות). לכן משתמשים במתאדון כתחליף סם לנרקוטנים שהתייאשו מהאפשרות להיגמל לחלוטין. למי רות שעם סבלנות רבה ומשמעת עצמית אפשר להפחית את כמות המתאדון עד גמילה מחלי סה, 900 איש מתייצבים מדי בוקר במרפאות התל אביבות כדי לשתות כוסית מתאדון מהול בפטל. חלקם הומלסים נתון מדויק אין, בהערכה גסה מדובר בעשרה עד עשרים אחוז. על מי שלא מתנהג כמו ילד אדולן טוב, מר, מי שלוקח סמים, מוטלת סנקציה. לסגך ציה קוראים הגליה. במקום להגיע למרפאה הקביעה הוא יורחק לכמה שבועות לצמון הארץ או לךרדטה. במשרד הבריאות מאמינים שרק ככה ניתן ליצר משמעת. בשביל אלכס פליגל, התגליה היא פחד קיומי שממלא את חייו: "מוד אני צריך לצאת לגנוב בשביל שיהיה לי כסף לגסוע. הם בטוח ישלחו אותי לשלושה שבועות לחיפה או לכאר שבע או לוד ררה, לא חשוב לאן, ואותם לא מעניין אם יש כסף או אין, העיקר תיסע".

למה הגליה?

"השתחררתי מהכלא לפני שנה וימאו לא קיי מתי יחסי מין. כיום ראשון הכרתי מישהו, ומה שלא עשתה - לא עמד לי. או שהפאריזה הוריק תי מנה. היום נתתי בדיקת שתן, או מחי אני מקבל הגליה, בטוח אבל אין לי כסף לגסוע. אני אחיה חייב לגנוב, שיהיה כסף, כי אני, בלי האדולן, מאה מיליגרם ביום, אני עלול למות". למחרת הלך פליגל למרפאה וזיכה בחוץ עם כולם כבר כשכע בבוקר (אף שהחוללות גם תחות רק בשמנה). ירד גשם, המטרייה שלו התפרקה והוא נרטב לגמרי. כשהרופאה ראתה אותו, היא ראגה לו מיר לבגדים הרשים ולנע ליים יבשות. ון אמנם היו מרה 44, והוא רק 40, אבל הן היו יבשות. אחי כך הבגיסה אותו לתור, וכמו בכל ביקר נתנה לו האחות כוסית פלסטיק עם מאה מיליגרם מתאדון והרבה פטל, בשביל הטעם.

או חבל בסדר, לא הגלו אותך?

"עריין לא, אבל התוצאות של הבדיקות יגיעו ביום ראשון, ואז מה יהיה".

גיאוגרפיה

תל אביב היא אבן שאבת להומלסים כמו שהיא אבן שאבת לכולם: הכל קורה פה, וזה נכון גם לגבי המדרכות. חסרי הבית שמגיעים לפה נשפכים בגמל הבנייה - הלוא היא התח נה המרכזית - ונשארים באוויר. הנטייה של היר מלסים להתרכז בדרום מתחזקת גם בגלל ששם קל יותר להתבלט פחות. מצבד של עניים ורפוקים הוא תפארה נוחה להיטמע

● **אלכס פליגל**. בן 54, נרקומן זה שלושים שנה. לוקח מתאדון. ישב כמה פעמים בכלא, "אבל כן שנה שלא עשיתי שום דבר פלילי". כרגע חי בגגון. חסר בית מאז גיל 17, כשהוריו נפטרו. "כל הט נים ידעו במשטרה שאני ישן במקלטים, במחסנים. הם רצו שאהיה מלשין שלהם, ובתמורה יעזו לי. אמרתי, אין לי כלום, הכבוד זה הדבר היחיד שנשאר לי, אני לא מלשין".

● **שלמה**. בן 54, מחוסר בית זה חודש וחצי, גרוש פלוס ילד. הגיע לרחוב בעקבות צו בית משפט לפ נוי מבית הוריו המנוחים, שבו התגורר. "זה קרה בעקבות סכסוך ירושה, רוע לב והונאה של המשנ זה נגדי. היום הטפתי עוד זמטה, כשגיליתי שאני לא זכאי לסיוע ממשרד השיכון כי יש על שני בית. אבל גרושתי גרה בו; מה אני אעשה, אזרק אותה לרחוב עם הילדו".

● **רוחמה**. בת 56, חסרת בית מגיל 15, אז זרק אותה אביה החורג לרחוב. במשך 27 שנים עבדה כן טפלת והתגוררה במקום עבודתה. בשנת 91 תפסו את מקומה עובדים זרים. במשפחתה האחרון קנתה ציוד קמפינג, ובמשך שנים חיתה בחוף הים. בחורף התגוררה במרתף בביתו של דודה. לפ שנה עברה לדיור מוגן. "אמא שלי נתנה אותי לאימוץ וברגע האחרון התחרטה. חבל שהתחרטו אולי הייתי מממשת את הפוטנציאל שלי, הייתי יכולה להיות סגנית לגולדה".

● **סדגיי**. בן 36, עלה מאזובקיסטן לפני 11 שנה. הגיע לרחוב בעקבות שימוש בסמים. ריצה שח תקופות מאסר בכלא. "ניסיתי להיגמל הרבה פעמים, אבל בכל פעם חזרתי, כי לא ידעתי איך להח מודד עם הרגש שלי. יש לי הלם קרב מאז שהייתי בצבא באפגניסטן". עכשיו הוא נקי, חי בגגון ואו טוטו עובר לדירה.

● **אריה גפשו**. בן 50, יליד צרפת, כבר שלושים שנה נרקומן, ארבע שנים על מתאדון. ישב בכלא. גרו עם ילדה. הגיע לרחוב לפני 11 חודש, כשאמו, שעיימה התגורר, חלתה, ומשפחתו הוציאו נגדו צו חו חקה מהבית בתואנה שהוא אליס. "כשאמא שלי מתה הם מכרו את הבית. מאז יוני אומרים לי שני עוד שבוע אקבל את החלק שלי בדירה".

* **מלבד אריה ואלכס, כל השמות בכתבה בדויים. השמות המלאים שמורים במערכת. בכתבה מוזכרים שמותיהם של חסרי בית נוספים, שלא רצו לחלוק את קורות חייהם.**

מתנסות לעתים הבודות שעובדות יחד, מתחלפות במחיצות, מתחלפות בשלול, כפי תיית אבל כשיש הכוונה של אנשים יש המוד גם חילופי רעות, ואחרתול תמיד מעצים מיי לים ולפעמים תן חספית לאלויות.

גפשו מסביר: "אין חברים ברחוב, רק איני טריטוריה אם אני עומד ורובת לפרוץ, אני טריטוריה רק עם השגרות המציאלית. מי אין עם מי לדבר, אני טומך רק על מייל, המלכ שלי. חתה לי כלבה שקרא לה ניקיטה, וחרא נריסה. התאבלתי עליה הרבה זמן. ואו ראיתי אותו, הוא היה גור ופחחתי סיידיים, ומאז הוא איתי. אני יש לי כסף, אני חיים כל קונה לו אוכל. הוא לא צריך לשמל בגלל שלקחתי אותו. למרות שאמור היה לי לקחת אותו ממצב שלי, שאני יכול להתאבד בסל רגע, ברא, תגלתי אתי, אולי זה יעזור, אבל זה לא יעזור.

משתאה צעיר חורם ברוח, תכול מנס ולא נרקומן, יש לר מיכיל להפעת ארזה אצל ררו טוסו, והצעת האימוץ כבר יגני עי. כשאקה סוס רחוב מווסוס, כראי שתסי תפס בביתך השנתי מרו חודך, אחרי המערת הראשונה שבה זיות ארם ברוחם, אז תגיע לרחוב ציטונאית נלהבת. הוא תגלם אתר מוריק, אוסר יד, קופא כבוד. הקוראים יצקו, הרגים ייעטפו, העייתו נאית תחבה לקיחום (יחג, עשיתי מסוה חברתי, הוא תחנאה מקל אספריה, וזאת הישיא ברוחב, עי הדומלס הקמא הבא. ובכל זאת, יש לר מיכיל להינצל. המיי שים אחיו. ■

כרוץ מספר. במו, עכשיו יש לי קורת גב, סלחורית, מסור חום; אבל אני לא מריצה הייתי רוצה להיות בחוץ.

יש ביוורקטייה

אם אתה רוצה לצאת מהרוחב, אתה צריך עובדת מוציאלית שתספק לך מסיבותו מדיים קופת חולים, בריקית רפואיות, נפילה, ובאות לנכות. ובאות לשכר דירה, פנייה עם עורך דין מתגרב שיפוצו מחל"י כיום המספספים נגדך. הישיות מכליאות בייצור ביוורקטייה, ותבדורטרה נותנת לך סובא לקום בנחה. לפעמים זה לא עיי בו, פליגל: "כל יום שאני הולך לישון אני מתפלל לא להתעורר, זה לא חיים, זה רק סבל שלם בספא".

אהבה וחברות

אל תבנה על שכנה למרדנת, נשים מוד וות רק 111 אחוז מהחוסלטים בתל אביב וכעולם המעריכי כולו, כי יש להם כוצא אחרת, והכולת להגיע עיסקת בארסר על עצמה מנורים מורת שידותי ליווי או ניי קיון, נשים נאחוזת בנוס רגע לפני החוץ.

גם על סום אהבת אדם לא כראי להסתגר. כל נרקומו מחזיל כבר משנה "כשיש סם, אין רגש", וגם אין אישיות. נרקומן כמות יסמור את אבא שלו כשגיל מנה, אלוכול יסול להיות סם חברתי יותר. אבל אלוכוליטטים

אלכס פליגל, נרקומן, אומרושנה

הישרדות

מספרו: "גגון זה יותר גרוע מבית מורה, יש טעה שצריך להיכנס בסמים, סוגרים את השע, צריך לישון, אמור לעסן, כבר עורף תא מעצו", לפעמים גם תא מעצו נתפס כחופס, ולפעמים לחופס של הרחוב כבר אין תחליף.

"יש המלטים שלא יכולים יותר להיות בבית", מספרים אנסי הרוחה, "הם חוץ טום קלאסטרופיכית, ייכאין, הרחוב חופר להיות תבית שלהם. ברוחם הם לא מחרכים לשום בלל חברה, לא צריך לשתף בלים או לסירוף.

מחירו המוגן שלה, חדר חצי על גבול בת ים, רוחמה סודרתה "חופסם של חריים

כשאתה יושב סם, על המרדנת, תוכווי שאתה לא לבר. היומרה לדרי רחוב כעירייה סיפלה ב"781 איש ב"2005, כ"120 מהם היו חוסלטים חרשים. אל י'איש, אולי תצא מנס. יש לכבוירך מחלקה כעירייה, משרד ממשלתי, עמותות מתגרב'ים, כולם יחד נותנים סיכוי של חמישים אחוז שלא תחזור לרחוב אחרי שהם יסיימו איתך

אין צורך לוותר לגמרי על מקלחת: יש מקלחות בחוף הים, יש כיוורים רחבים כקניונים, תוכל לשתוף את עצנך עם ספוג וסבון ולהתנגב במסטרטוט רצפה, או להורפק על דלתות מפעלים, לברר אם יש מקלחת ולשלוח את העובר המזדמן לבקש אישור מהבוט להתקלח

